

מעשה מחוזה בכוכבים

הנקרא "וירוש ביט" שבא פעם לעיר אחת והלכו-אליו כל תושבי העיר כל אחד לשאלו עצה על מצוקתו ומכאוביו, באותה עיר דר עני מרוד וירא שמים, שישב כל ימיו רק על התורה והעבודה, ואחר שהתפרסם שמו של זה החוזה בכוכבים וישועותיו ועצותיו, הפצירה בו זוגתו שילך גם הוא לזה החוזה, ואולי ייעץ לו איזה עצה טובה שיוכלו להגאל מעניותם הקשה והמרה, ומחמת שהיה ירא שמים ובעל אמונה לא שמע לקולה כלל וכלל, אולם אחר שהציקה לו עד מאד לא עמד כנגדה, "רצה לא רצה ובכל זאת הלך", בלשון זה אמר רבנו ז"ל בספורו מעשה זה: "יא גיוואלט נישט גיוואלט און פארט גיגאנגען", אמר לו החוזה: "מזלך יאיר לך כשתתעסק בגנבה", וברח ממנו והלך לבית המדרש ללמוד כסדרו, כשבא לביתו שאלה אותו זוגתו, מה אמר לך החוזה, ענה לה "לאו כלום", באמצע אכלו פרץ לפתע בצחוק רם, אמרה לו זוגתו: בודאי אמר לך החוזה איזה דבר אולם אינך רוצה לגלות לי הדבר, והציקה לו מאד "רצה לא רצה ובכל זאת אמר לה", יא גיוואלט וכו', וגלה לה מה שיעץ לו החוזה, והזדעזעה מזה שיעץ החוזה לבעלה החסיד דבר משונה כזה, והלך כהרגלו וכמנהגו שוב לבית המדרש ללמוד ולעסק בעבודת ה', אחר זמן מה, כשהציק להם הרעב מאד, פנתה אליו זוגתו ואמרה לו: הייתי מוכנה כבר שתעסוק אף בגנבה ולא נחיה ברעב מציק כזה, וכך מיום ליום הציקה לו יותר ויותר שילך לגנב, אך פעם אחת לכדי חיותם ממש, "רצה לא רצה ובכל זאת הלך", והתיישב בדעתו שהיות שאין לו בררה ובני ביתו מוטלים ברעב, ילך ויגנוב מהעשיר הגדול שבעיר אך סך מעט כדי חיותו ממש, והלך לבית מסחרו ומצא את השומרים ישנים ולא שאל אותו שום אדם למעשיו כלום, ונכנס מחדר לחדר עד שהגיע לקופת הכסף ולקח סך מעט מאד והביאו ונתנו לזוגתו, ואמר לה: ראי שמלאתי הפעם רצונך, כי לא אשוב ואעשה מעשה גנבה כזו, עברו שוב כמה ימים וחזר הרעב להציק להם, הפצירה בו זוגתו שוב ושוב שיחזר רק עוד פעם אחת על מעשהו, "רצה לא רצה ובכל זאת הלך", והצליח שוב במעשה גנבתו, וכך חזר על עצמו הדבר כמה וכמה פעמים.

ונעשה רעש בעיר, שנמצא גנב מופלא שגונב ולוקח לעצמו כי אם סך מעט בלבד, ומצליח לגנב כרצונו ואינו נתפס, והיה הדבר מפלא גם בין הגנבים, שאין חבורת הגנבים מכירים את זה הגנב, כי חפצו הגנבים להכניסו לחבורתם, והחליטו לעקב אחריו עד שיתפשוהו, ומחמת שגם לגנבים היה מזל טוב של גנבה, תפסוהו, ונפלא בעיניהם בראותם אותו, והתיידדו והתחברו עמו.

יום אחד באו אליו הגנבים ואמרו לו היות שנמצא בבית המלך בגדים יקרים מאד שקבועים בו אבנים טובות ומרגליות, ואם יגנבוהו יתעשרו מאד, וכבר זמן רב מתכוננים המה לגנבם אולם אין ביכולתם לרוב השמירה הגדולה ששומרים עליהם בבית המלך, ומחמת שכחו גדול ורוב בגנבה, על כן ילך הוא ויכנס לגנבם, "רצה לא רצה ובכל זאת הלך", ונכנס לבית המלך וכפיימזלו הטוב הצליח לגנבם, כשיצא לחוץ עם הבגדים למסרם לחבורת הגנבים, החלו לריב ביניהם, כי בבואם להתחלק ברכוש, טען כל צד שמגיע לו חלק רב מחברו, הגנבים טענו שהם שגלו לו מהבגדים היקרים הנמצאים בית המלך, ועל כן מגיע להם חלק הגדול, והוא טען שאלולי הוא שמזלו שפר עליו, לא היו משיגים את הבגדים, והוא אשר סכן עצמו להיכנס ולגנבם מבית המלך, ועל כן מגיע לו חלק הגדול, לא ידעו לשית עצות עד שהחליט ואמר להם, היות והמלך הוא חכם גדול אכנס אליו שוב ואשאלו שאלה זו, התפלאו חבריו הגנבים באמרם לו וכי יתכן שאתה בעצמך תשאל שאלה זו את המלך? ענה ואמר להם: והרי למלך יש מספר ספורים קבוע, שבכל עת שתיידד שנתו מטרדותיו הרבות, מספר הוא לו איזה ספור עד שיירדם, ועל ידו הצליח בדבר. ובכן למחרת הלך וזעזע את מטת המלך עד שנעור המלך, ופנה תכף המלך למספר שיספר לו מעשה, והמספר עצמו ישן, ולקח הוא את תפקיד המספר, וספר את סיפורו למלך באופן אחר, ובסיום המעשה שאלו מה דעתו בכגון זה, ענהו המלך בכעס, מה השאלה? בודאי מגיע חלק הגדול לזה הגנב הבר-מזל, כי במזלו הטוב הצליח להוציאו מבית המלך, לאחר זמן נודע בבית המלך מגנבה זו, ונעשה רעש איך נכנס אחד לבית האוצר והצליח לגנב את הבגדים היקרים, והפליא הדבר את המלך ביותר, כי נזכר בשאלה זו שנשאל ומה שענה הוא עצמו על שאלה כזו, והשתומם בדבר עד שפרסם בחוצות העיר, שמבטיח לגנב זה שבאם יבוא

הגנב ויתראה לפניו, לא יעשה לו המלך שום דבר, כי חפץ היה המלך לראות גנב מופלא כזה, "רצה לא רצה ובכל זאת הלך" וספר למלך כל המעשה שלו מהחל ועד כלה.

והנה שרי המלוכה והשופטים אמרו למלך אף על פי שאתה מותר ומוחל לו, אולם אנו תובעים את הדין ממנו, וישבו ודנו בענשו ופסקו שצריך להענישו בתליה. כשלקחו אותו לתליה ראה מרחוק את החוזה בכוכבים, שהולך ונושא על כתפו שק מלא נעלים קרועות הנקרא "שקראבעם". פנה אליו בצעקה "ראה להיכן מוליכים אותי, והלא אתה שיעצתני שמזלי הוא להיות גנב?" שחק ממנו החוזה ואמר לו: הבט נא בשקי שעל גבי המלא בנעלים קרועות, כי כל כך הרבה נעלים קרעתי בהליכתי עד שיכלתי לתפסך ברשתי", כי הוא היה הבעל דבר והיצר בעצמו שארב לו להכשילו בפיתוייו עד שתפסו והביאו למיתה ממש רחמנא לצלן.

ליקוטי הלכות גניבה הל' ג' אות ב'

וזה בחי' מה שהגנב משלם כפל כ"ש חיים שנים ישלם כי כל הגניבות נמשכין בשרשן ע"י הבעל דבר שהוא הגנב הראשון ראש לכל הגנבים והרמאים שבעולם כי הוא מתנהג עם רוב בני אדם בדרך גניבה בערמה ורמאות נפלא בכמה וכמה מיני דרכים שונים שהוא מרמה את האדם וגונב דעתו בכל עת עד שרוצה לתפסו במכירתו רחמנא ליצלן כנודע ונראה בחוש... כי באמת ע"פ רוב א"א להבעל דבר שיבא להאדם להסיתו מיד לעבירה גמורה ח"ו רק בתחילה מתלבש א"ע במצוות וגונב דעת האדם ומורה לו היתר ומלביש לו העצה רעה שלו במצוות והיום אומר לו עשה כך ומחר אומר לו עשה כך עד וכו' כשרז"ל וכש"ש רבינו ז"ל בתחילת הספר בהתורה אשרי תמימי דרך... וע"כ באמת אי אפשר להנצל ממנו כי אם ע"י צדיקי הדור האמתיים שכפו את יצרם ועמדו בנסיון וכבשו את המלחמה שהם יודעים כל דרכי וומסתוריו וכל דרכי גניבתו והם יודעים איך להתנהג עמו כי הם גם הם מתנהגים עמו בגניבה וערמה בבחי' שרי להו לצדיקיא לסגואי ברמאותא עם רמאי (מגילה י"ג) כ"ש עם נבר תתברר ועם עקש תתפתל. ודייקא ע"י גניבות וערמות מצילין הצדיקים אמתיים את האנשים אשר נלכדו ברשתו כצפרים האחוזות בפח ע"י גניבתו וערמתו כנ"ל. כי הצדיקים הם בחי' יעקב שהוא אחיו ברמאות של עשו ולבן שהם בחי' הס"מ והבע"ד. וזהו בחי' מ"ש רבינו ז"ל בהתורה הנ"ל שהצדיקים אין יכולין לעורר ולהקיץ את בני אדם משינתם ונפילתם כ"א ע"י סיפורי מעשיות שמלבישין ומעלימין בהם את הפנים של תורה שהו בחי' גניבה וערמה שמתנהגים עמו ברמאות שע"ז דייקא מוציאין את האנשים מרשתו בבחי' משנה פניו ותשלחהו שמשנין את הפנים ע"י סיפורי מעשיות שלא יכירו וע"ז דייקא מוציאין אותו בגניבה מהם. נמצא שהצדיק מתנהג בגניבה וערמה גדולה כדי להוציא בני אדם מרשת הס"מ שנפלו לשם ע"י דרכי גניבתו כנ"ל שזה ובחי' התעוררות השינה ע"י סיפורי מעשיות שע"ז מחזירין כמה בני אדם בתשובה ע"י שמעוררין אותם משינתם ע"י סיפורי מעשיות דייקא כנ"ל. וכן מבואר בכמה ספרים שהצדיקים מתנהגים עם הבע"ד בדרך גניבה וכמובא בס' תולדות יעקב יוסף ע"ש:

ספר ליקוטי הלכות - הלכות תשעה באב ותעניות הלכה ד

ותלו את הָמָן על זֶה הָעֵץ הַגָּבוֹה הַמְּשִׁים דִּיקָא, פִּי מְשִׁם דִּיקָא הַפִּילוּהוּ. פִּי זֶה עָקַר בְּחִינַת הַמִּתְקַת וּבְטוּל הַדִּינִים בְּשִׁרְשׁוֹן שֶׁהָעֵלּוּ אֶת הָמָן וְהַסְטָרָא אֲחֵרָא עַד הַשְּׁכָל הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁעַר הַחַמְּשִׁים. וְשֵׁם בְּרָרוּ מִמֶּנּוּ שְׂרֵשׁ אֲחִיזָתוֹ בְּקִדְשָׁה עַד שֶׁהִפְסִיקוּ וְכָרְתוּ חֵיוֹתוֹ מִשְׂרָשׁוֹ. וְאִזּוּ תִּכְרַף נֶפֶל נִפְלָה שָׂאִין לָהּ תְּקוּמָה, פִּי כָּל חֵיוֹתוֹ הוּא כְּשִׁינְיָן מִהַקְּדֻשָּׁה, אֲבָל כְּשֶׁהָעֵלּוּ לְשֵׁם וּבְרָרוּ חֵיוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, אִזּוּ נֶפֶל מִמִּילָא אֶל הַשְּׂאוּל תַּחְתִּיּוֹת וְחַמַּת הַמְּלֹךְ שְׂכָכָה, שֶׁנִּמְתְּקוּ כָּל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם וּמְרַדְּכֵי הַצְּדִיק לְקַח כָּל גְּדֻלָּתוֹ וּמְשַׁלְּתוֹ כַּנ"ל.